

WAGENAAR KOELTECHNIEK: FAMILIEBEDRIJF ONTWIKKELT DOOR

VAN VAKMANSCHAP NAAR WETENSCHAP EN WEER TERUG

Als je familiebedrijf Wagenaar Koeltechniek in één woord zou moeten vatten, dan zou dat zijn: 'serieus'. Elk onderdeel van de koelinstallaties die het bedrijf levert moet perfect zijn. Niet alleen omdat de klant dat verwacht, maar vooral vanuit eigen gedrevenheid. Over een paar jaar neemt zoon Sjors het stokje over van vader Cor.

In de jaren '80 en '90 werd duidelijk dat veel CFK-koudemiddelen een desastreuze uitwerking hebben op de ozonlaag. In Nederland leidde dit in 1993 tot wetgeving die koelinstallaties vergunningplichtig maakte. Hierin werd bepaald dat onderhoud aan koelinstallaties voortaan alleen nog door erkende monteurs mocht worden uitgevoerd. "Er kwam een verplichte periodieke controle op lek-dichtheid. Voor mij was dat een ideaal moment om voor mezelf te beginnen", vertelt Cor Wagenaar. Wagenaar nam afscheid van zijn toenmalige werkgever en begon bedrijven in de regio aan te schrijven over de naderende regelgeving. "Zo bouwde ik een klantenkring op." Zijn dienstenpakket breidde hij gestaag uit. "Ik begon louter met controles. La-

ter kwamen daar service-onderhoud en het oplossen van storingen bij. Gaandeweg werd ik gevraagd om ook kleine installaties te maken, en later werden dat volledige koelinstallaties." Wagenaar Koeltechniek is anno 2020 vanuit Zwaagdijk actief in veel verschillende sectoren, zoals in de horeca, bij bakkers, slaggers, verzorgingshuizen, de cacaoverwerking en agrarische bedrijven, waar er in West-Friesland veel van zijn.

Kritische houding betaalt zich uit

Het is altijd hard werken geweest, zegt Cor. "Gelukkig is mijn werk ook mijn passie. Dat maakt dat ik graag dat stapje extra zet." Zoon Sjors, sinds kort ook officieel in dienst, erkent deze karaktertrek.

Het bedrijfspand van Wagenaar Koeltechniek in Zwaagdijk.

Vier chillers, klaar voor transport naar CERN. Foto: Wagenaar Koeltechniek.

“Mijn vader is enorm kritisch, zowel op zichzelf als op de mensen met wie hij werkt.” Die kritische houding is soms lastig, maar betaalt zich uiteindelijk wel uit. “We maken onze installaties helemaal zelf, van het kale stalen frame tot een volledige installatie als eindproduct. Van elke opgeleverde installatie weten we precies hoe hij in elkaar steekt. Als er een keer een storing is, weten we al snel wat het probleem is en kunnen we het makkelijk oplossen.” Goed personeel is lastig te vinden, vertelt Cor. “We hebben een relatief klein bedrijf. Dat biedt veel mogelijkheden voor medewerkers, zoals zelfstandigheid en ruimte voor ontwikkeling. Maar het vraagt ook om medewerkers die allround kunnen zijn. Juist die zijn lastig te vinden.” Ruim een kwart eeuw na de oprichting werken er daardoor nog steeds maar vier mensen bij Wagenaar Koeltechniek. Dat zijn Cor en zijn vrouw Marjo, zoon Sjors en Rob. Wagenaar: “Wij zijn niet commercieel, in die zin dat we niet voor de

hoogste omzet gaan. Kwaliteit vinden we belangrijker, wat we beloven willen we ook waarmaken.”

Proef-koelinstallatie bij CERN

Wagenaar Koeltechniek heeft niet alleen veel werk in de regio, het krijgt ook interessante projecten die verder van huis worden gerealiseerd, zoals de bouw van proef-koelinstallaties voor de internationale deeltjeslaboratoria DESY in Hamburg, CERN in Genève, en het Gran Sasso-laboratorium in Italië. Cor: “We kwamen in contact met een wetenschapper die bij CERN werkt. De wetenschappers bij die instituten willen een heel precieze en gestandaardiseerde manier vinden om CO₂-koeling toe te passen in hun deeltjesversneller. Met een marge van nog geen tiende graad.”

Cor laat trots een aantal foto's zien van het reusachtige complex in Genève, waar hij onlangs op bezoek was. “Dit is honderd meter onder de grond.” Bovengronds moet deze methode eerst in het klein worden getest. En de installaties daarvoor mag Wagenaar Koeltechniek bouwen. Cor wijst naar een groene installatie in de hoek van de werkplaats. Zoon Sjors vult trots aan: “Die hebben Cor en Rob helemaal zelf gemaakt: laswerk, leidingen erop, afgeperst en freon erin, isolatie erom en in een doos die kant op. De CO₂-kant doen ze bij de laboratoria zelf.” Binnenkort mag Sjors zo'n doos hoogstpersoonlijk afleveren in Genève.

'Als peuter liep ik op de werkplaats rond, ik liep mee bij storingen en prutste met schakelkasten'

Sjors Wagenaar voor 'zijn' koeldroger.

Passie voor koeltechniek

Sjors koos ondertussen zijn eigen weg. “Als peuter liep ik wel op de werkplaats rond, ik liep mee bij storingen en prutste met schakelkasten. De passie voor koeltechniek zat er dus van jongs af aan in.” Tijdens zijn studie aan de TU Delft brak een periode van twijfel aan. “Na mijn bachelor ben ik met de studie gestopt om hier als monteur aan de slag te gaan. Toen kwam ik er toch achter dat het vak voor mij te weinig diepgang heeft.” Daarom ging hij weer terug naar Delft, voor een master Energie en Processtechniek.

“Het verschil met andere studenten was groot”, zegt hij. “Veel van hen hebben nog nooit een sleutel in handen gehad.” Zijn technische achtergrond gaf hem een voorsprong, maar zat hem ook in de weg. “Andere studenten denken vrijer. De technische uitwerking van hun plannen is iets van latere zorg. Ik denk te vaak al in vroeg stadium: ‘ja, maar hoe willen we dat in elkaar zetten?’. Dat remt je creativiteit.

KOELTROFEE 2020

Begin februari kreeg Sjors Wagenaar tijdens de VSK de Koeltrofee 2020 uitgereikt voor zijn afstudeeronderzoek. Maar hierover is te lezen in het artikel op pagina 18.

Het praktische aspect loslaten voelde als een bevrijding.” In eerste instantie concentreerde Sjors zich daarom op heel andere onderwerpen. Hij werkte samen met anderen aan een koffiezetapparaat voor in de auto, en hij ontwierp een machine die CO₂ uit de lucht afvangt. “Uiteindelijk wilde ik toch terug naar mijn roots en afstuderen op een onderwerp in de koeltechniek.”

In samenspraak met zijn scriptiebegeleider, Carlos Infante Ferreira, onderzocht hij een innovatieve manier van condensdrogen. In juni studeerde hij af, hij haalde zijn STEK-papieren en ging opnieuw aan de slag in het bedrijf van zijn vader. En nu met de intentie om te blijven en op termijn zijn vader op te volgen.

Opvolging en innovatie

Over die toekomstige opvolging wordt onderling regelmatig gesproken, stelt Sjors. “Soms tussen de bedrijven door, en soms gaan we er echt voor zitten.” Met die opvolging zullen zeker ook strategische veranderingen komen. Dat zijn interessante, maar ook onzekere gebeurtenissen, vooral bij een bedrijf als Wagenaar Koeltechniek, dat zijn positie in de markt zo sterk te danken heeft aan de passie van vader Cor. Zoon Sjors beseft dat terdege, maar het schrikt hem niet af. “Op één staan de bestaande klanten, de meeste ken ik inmiddels persoonlijk. Dat blijft, maar tegelijk wil ik innoveren.”

Trots laat hij het flitsende concept zien van het logo dat hij voor een nieuwe innovatie-afdeling binnen het bedrijf heeft ontworpen. Sjors: “En het woord ‘koeltechniek’, dat moeten we misschien niet meer voeren. Dat spreekt internationaal niet aan.” Op de TU Delft leerde Sjors niet alleen academisch denken, maar ook ontwikkelde hij er de ondernemersvaardigheden die horen bij het opzetten van een succesvolle startup. “Ik weet nog niet waar wij als bedrijf precies naartoe moeten. Gaan we eigen producten maken waar we dan ons stoere logo op gaan plakken? Of ons meer richten op consultancy? Dat moet nog uitkristalliseren.”

Wel denkt Sjors dat technische innovaties en digitalisering uiteindelijk een probleem gaan oplossen waar Wagenaar Techniek nu al zo lang mee kampt: het vinden van goede mensen. Sjors: “Zo creëer je binnen het bedrijf een leerbare en creatieve omgeving om mensen zichzelf persoonlijk te laten ontwikkelen, omdat je elke dag nieuwe dingen tegenkomt en bedenkt, zonder druk van de klant. Bovendien trekt innovatie nieuwe mensen richting de sector. Allround inzetbaar zijn is straks geen vereiste meer.” ■